

Spis treści

Przedmowa	11
Część I. Zarys wykładu	13
Zagadnienia wstępne	14
§ 1. Przedmiot wykładu prawa rzymskiego	14
§ 2. Pojęcie prawa	15
§ 3. Charakterystyka prawa epoki niewolnictwa	19
§ 4. Doniosłość prawa rzymskiego dla współczesnego prawoznawstwa	21
§ 5. Systematyka prawa rzymskiego	22
§ 6. Okresy historycznego rozwoju prawa	22
§ 7. Rzymskie podziały prawa	24
1. Ius civile, ius peregrinorum i ius gentium (24). 2. Ius publicum — ius privatum (25).	
3. Ius commune — ius singulare (26).	
§ 8. Prawo względne i bezwzględne	27
§ 9. Prawo bezwzględnie i względnie obowiązujące	27
§ 10. Prawo w znaczeniu przedmiotowym i podmiotowym	27
§ 11. Obowiązkiwanie normy prawnej w miejscu i w czasie	28
§ 12. Interpretacja prawa	30
§ 13. Prawo materialne i prawo formalne	32
§ 14. Źródła poznania i powstania prawa	32
Dział I. Źródła prawa rzymskiego	34
A. Źródła prawa	34
§ 15. Prawo zwyczajowe	34
§ 16. Ustawa	34
§ 17. Edykt pretorski	36
§ 18. Uchwały senatu	37
§ 19. Nauka prawa	38
§ 20. Konstytucje cesarskie	41
B. Zbiory prawa	42
§ 21. Przedjustyniańskie zbiory prawa. Nauczanie prawa	42
§ 22. Ustawodawstwo justyniańskie	43
C. Losy prawa rzymskiego po kodyfikacji justyniańskiej	45
§ 23. Prawo rzymskie we Wschodniej Europie	45
§ 24. Prawo rzymskie w Zachodniej Europie	47
§ 25. Prawo rzymskie w Polsce	54

A. Zagadnienia ogólne	57
§ 26. Prawo procesowe a prawo materialne	57
§ 27. Historyczny rozwój procesu rzymskiego	58
§ 28. Organizacja sądownictwa i dwufazowość postępowania w procesie zwyczajnym	59
§ 29. Strony i ich zastępcy procesowi	60
§ 30. Zdolność sądowa, zdolność procesowa i legitymacja procesowa	60
B. Postępowanie zwyczajne (Ordo iudiciorum privatorum)	61
§ 31. Proces legisakcyjny	61
§ 32. Proces formułkowy	62
1. Geneza procesu formułkowego (62). 2. Postępowanie in iure (63). 3. Litis contestatio (64). 4. Budowa formułki procesowej (64). 5. Obrona pozwanego w procesie (66). 6. Rodzaje actiones (67). 7. Postępowanie apud iudicem (69).	
§ 33. Egzekucja	70
C. Ochrona pozaprosesowa	72
§ 34. Środki ochrony pozaprosesowej	72
D. Postępowanie nadzwyczajne	73
§ 35. Proces kognicyjny	73
1. Geneza procesu kognicyjnego (73). 2. Organizacja sądownictwa (76). 3. Wszczęcie i przebieg postępowania sądowego (76). 4. Dowody (78). 5. Wyrok (80). 6. Apelacja (81). 7. Egzekucja (83). 8. Episcopalis audientia (83). 9. Proces reskryptowy (84).	
Dział III. Rzymskie prawo prywatne	85
A. Podmioty prawa i zdarzenia prawne	85
a. Podmioty prawa	85
§ 36. Zdolność prawna	85
§ 37. Początek i koniec osobowości fizycznej	86
§ 38. Status libertatis	87
§ 39. Status civitatis	90
§ 40. Status familiae	91
§ 41. Przyczyny ograniczające zdolność prawną	94
§ 42. Osoby prawne	94
b. Zdarzenia prawne	96
§ 43. Zdarzenia prawne — działania	96
§ 44. Skutki zdarzeń prawnych	98
c. Czynności prawne	101
§ 45. Pojęcie i podział czynności prawnych	101
§ 46. Wady oświadczenia woli	101
§ 47. Elementy składowe czynności prawnej	107
§ 48. Zastępstwo	109
§ 49. Zdolność do czynności prawnych	110
B. Prawo rzeczowe	111
a. Rzeczy i prawa rzeczowe	111
§ 50. Pojęcie i podział rzeczy	111
§ 51. Pojęcie i podział praw rzeczowych	113
b. Władztwo faktyczne nad rzeczą	114
§ 52. Posiadanie i dzierżenie	114
1. Definicja posiadania i dzierżenia (114). 2. Geneza rzymskiej possessio (114). 3. Rodzaje	

posiadania (110). 4. Skutki prawne posiadania (117). 5. Ochrona posiadania (117).
6. Nabycie i utrata posiadania (118).

c. Własność	119
§ 53. Pojęcie własności, treść i ograniczenia. Współwłasność	119
1. O własności w ogólności (119). 2. Własność rzymska i jej rodzaje (120). 3. Próby definiowania własności rzymskiej (123). 4. Treść prawa własności i jej ograniczenia (126). 5. Współwłasność (127).	
§ 54. Nabycie własności	127
1. Zasady ogólne (127). 2. Mancypacja (128). 3. In iure cessio (128). 4. Tradycja (128). 5. Zasiedzenie (129). 6. Zawłaszczenie (131). 7. Przetworzenie (131). 8. Połączenie i zmieszanie (131). 9. Nabycie owoców (132).	
§ 55. Ochrona prawa własności	132
1. Powództwo windykacyjne (133). 2. Powództwo negatoryjne (134). 3. Powództwo publicjańskie (134). 4. Inne środki ochrony własności w stosunkach sąsiedzkich (135).	
d. Prawa na rzeczy cudzej	136
§ 56. Służebności	136
§ 57. Zastaw	139
§ 58. Emfiteuza i superficies	141
C. Zobowiązania	143
a. Część ogólna	143
§ 59. Pojęcie zobowiązania	143
§ 60. Źródła zobowiązań	145
§ 61. Przedmiot zobowiązania	149
§ 62. Podział zobowiązań	151
§ 63. Wielość podmiotów zobowiązania	152
§ 64. Skutki niewykonania zobowiązania	153
§ 65. Zmiana podmiotów zobowiązania	155
§ 66. Umocnienie zobowiązań	157
§ 67. Umożliwienie zobowiązań	158
b. Źródła zobowiązań	162
Kontrakty, pacta i jak gdyby kontrakty	162
§ 68. O kontraktach i jak gdyby kontraktach w ogólności	162
§ 69. Kontrakty realne	165
1. Pożyczka (165). 2. Użyczenie (166). 3. Przechowanie (167). 4. Kontrakt powierniczy (168). 5. Kontrakt zastawniczy (169).	
§ 70. Kontrakty werbalne i literalne	170
1. Stypulacja (170). 2. Kontrakty literalne (174).	
§ 71. Kontrakty konsensualne	175
1. Kupno-sprzedaż (175). 2. Najem (179). 3. Zlecenie (181). 4. Spółka (183).	
§ 72. Kontrakty nienazwane	184
§ 73. Pacta nuda i pacta vestita	186
1. Ogólna charakterystyka (186). 2. Pacta pretorskie (188). 3. Pacta legitima (189)	
§ 74. Zobowiązania jak gdyby z kontraktów	191
1. Prowadzenie cudzych spraw bez zlecenia (191). 2. Bezpodstawne wzbogacenie (192). 3. Przypadkowa wspólność majątkowa (193). 4. Opieka (193). 5. Zapis testamentowy (194).	
Zobowiązania z deliktów i jak gdyby z deliktów	194
§ 75. O deliktach i jak gdyby deliktach w ogólności	194
§ 76. Delikty	196
1. Kradzież (196). 2. Rabunek (197). 3. Zniewaga (198). 4. Bezprawne uszkodzenie cudzej rzeczy (199).	
§ 77. Zobowiązania jak gdyby z deliktów	202
1. Iudex qui litem suam fecit (202). 2. Effusum vel deiectum (202). 3. Positum aut suspensum (203). 4. Odpowiedzialność właścicieli statków, oberży i stajen (203).	

D. Prawo rodzinne	203
§ 78. Małżeństwo i konkubinaty	203
§ 79. Skutki prawne małżeństwa	208
§ 80. Władza ojcowska	209
§ 81. Opieka i kuratela	211
E. Prawo spadkowe	212
§ 82. Pojęcie spadku	212
§ 83. Dziedziczenie testamentowe	215
§ 84. Dziedziczenie beztestamentowe	218
§ 85. Dziedziczenie przeciwtestamentowe	219
§ 86. Nabycie spadku i jego skutki. Ochrona prawna spadkobierców	221
§ 87. Legaty i fideikomisy. Fideikomis uniwersalny	224
Część II. Wybór źródeł	227
Skorowidz	314